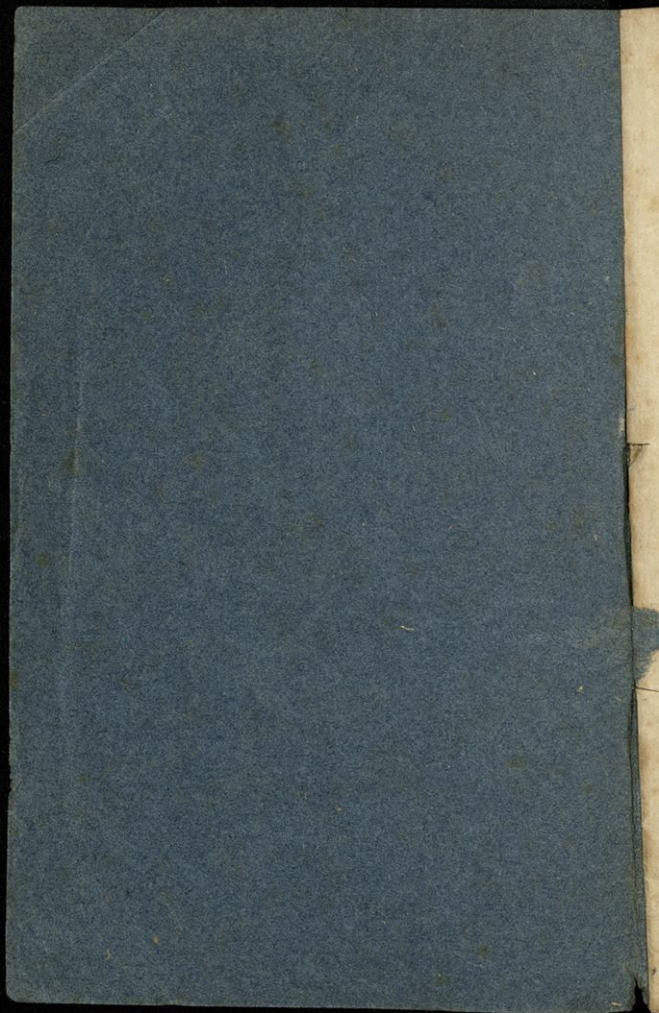

109887

Mali

K a t e k i z e m

v

vprašanjih in odgovorih.

Veljá v mehkih platnicah 7 kr. a. v.

Na Dunaji.

V. c. kr. zalogi šolskih bukev.

1871.

109887

Šolske bukve, v ces. kr. zalogi šolskih bukev
na svetlo dane, ne smejo draže prodajati se, kot je
na pèrvem listu postavljeno.

109887

0300543991

F. Verel

Pervo poglavje.

Od vere.

Vprašanje. Kdo je vse stvaril?

Odgovor. Bog je stvaril nebo in zemljo in vse, kar je.

Vpr. Kaj pomeni beseda „stvariti“?

Od. Beseda „stvariti“ pomeni, iz nič kaj narediti.

Vpr. Kaj je B o g ?

Od. Bog je sam iz sebe neskončno popolnoma bitje.

Vpr. Ktere lastnosti božje nam je sosebno treba pomniti?

Od. Lastnosti božje, ki nam jih je sosebno treba pomniti, so te:

B o g je zgolj duh, bitje, ki ima naj bolj popolnoma um in naj boljši voljo, telesa pa ne.

B o g ja vsigamogočen; stvaril je nebo in zemljo, in vse, kar je; njemu ni nič nemogoče storiti.

Bog je neskončno dobrotljiv svojim stvarém; vse dobro imamo od njega.

Bog je vsigapričujoč; povsod je, v nebesih in na zemlji.

Bog je vsigavéden; vé vse, kar je bilo, kar je, in kar bo; vé naše naj skrivnejši misli, in ne more torej goljufan biti.

Bog je neskončno svet; hoče in ljubi, kar je dobro, in sovraži, kar je hudo.

Bog je neskončno pravičen; plačuje, kar je dobro, in kaznuje, kar je hudo.

Bog je neskončno usmiljen; odpuša nam naše grehe.

Bog je véčen; bil je vselej, je, in bo vselej.

Vpr. Ktere so naj imenitniši stvari božje?

Od. Naj imenitniši stvari božje so angeli in ljudjé.

Vpr. Kaj so angeli?

Od. Angeli so zgolj duhovi, ki imajo um in voljo, telesa pa ne.

Vpr. Zakaj je Bog angele stvaril?

Od. Bog je angele stvaril, de bi ga častili, ljubili in molili, de bi mu služili in ljudí varovali.

Vpr. Kakošne je B o g angele stvaril?

Od. Bog je angele stvaril v svoji gnadi *) in v veliki popolnosti.

Vpr. Ali so vsi angeli tudi ostali v gnadi bo žji?

Od. Veliko angelov je zgubilo gnado bo žjo po grehu napuha.

Vpr. Kako je B o g kaznil napuhnjene angele?

Od. Bog je napuhnjene angele, katerim se pravi hudiči, vekomaj zaverigel, in v pekel pahnil.

Vpr. Ktera bo žja stvar je za angeli naj imenitniši?

Od. Človek je za angeli naj imenitniši stvar bo žja.

Vpr. Iz česa je človek?

Od. Človek je iz telesa in iz neumerjoče duše.

Vpr. Po čigavi podobi je bila človeška duša stvarjena?

Od. Človeška duša je bila po bo žji podobi stvarjena.

---

*) milosti.

Vpr. Zakaj je Bog človeka stvaril?

Od. Bog je človeka stvaril, de bi ga spoznal, častil, ljubil, molil, de bi mu služil, pokoren bil in zveličal se.

Vpr. Ali je človek Bogu pokoren ostal?

Od. Že prvi človek Adam z ženo svojo Evo je bil Bogu nepokoren.

Vpr. Kako je bil prvi človek Bogu nepokoren?

Od. Prvi človek se je dal hudiču premotiti, de je jedel sad nekiga drevesa, ki mu ga je bil Bog jesti prepovedal, in je s tem grešil.

Vpr. Ali je ta greh samo prvemu človeku škodoval?

Od. Ta greh ni škodoval samo prvemu človeku, ampak tudi nam, ki smo njegoviga rodú; ta greh nam je prinesel časno in večno smert, kakor tudi veliko drugiga hudiga na duši in na telesu.

Vpr. Ali je Bog tudi človeka zaverigel vekomaj, kakor napuhnjene angele?

Od. Bog človeka ni zaverigel vekomaj, kakor napuhnjene angele.

Vpr. Kaj je obljubil Bog v odrešenje človeka po grehu zaverženiga?

Od. Bog je obljubil, de v odrešenje človeka

zavolj greha zaverženiga pošlje odrešenika, kterimu se tudi Mesija pravi.

* * *

Vpr. Kdo je obljubljeni odrešenik ljudi, kterimu se tudi Mesija pravi?

Od. Jezus Kristus je obljubljeni odrešenik ljudi, kterimu se pravi tudi Mesija.

Vpr. Ali je Jezus imel mater?

Od. Jezus kakor človek je imel Marijo, presveto Devico, za mater.

Vpr. Ali je Jožef, ženin Mariin, bil oče Jezusa Kristusa?

Od. Mariin ženin, Jožef, je bil samo rednik Jezusa Kristusa.

Vpr. Od koga je Marija Jezusa spočela?

Od. Marija je Jezusa od svetiga Duha spočela.

Vpr. Kje je Marija Jezusa rodila?

Od. Marija je Jezusa rodila v Betlehemu v hlevu.

Vpr. Kaj se je posebniga zgodilo po rojstvu Jezusa Kristusa?

Od. Rojstvo Jezusa Kristusa je bilo oznanjeno.

Vpr. Kako je bilo oznanjeno rojstvo Jezusa Kristusa?

Od. Rojstvo Jezusa Kristusa je bilo oznanjeno :

1. Po angelu pastirjem.
2. Po zvezdi modrim v jutrovi deželi.
3. Po modrih Herodu in pismarjem.
4. Po Simeonu in Ani v tempeljnu ljudém.

Vpr. Kaj se je zgodilo po oznanilu rojstva Jezusa Kristusa?

Od. Po oznanilu rojstva Jezusa Kristusa se je zgodilo to :

1. Pastirji so prihiteli gledat, kar jim je bil angel oznanil.
2. Kristus je bil po postavi osmi dan obrezan, in Jezus imenovan.
3. Modri iz jutrove dežele so ga molili, in mu zlatá, kadíla in mire v dar prinesli.
4. On je grozovitimu Herodu, kateri ga je hotel umoriti, v Egipt ubežal.
5. Od tod je bil po Herodovi smerti v Nazaret nazaj pripeljan in v tem mestu zrejen.

Vpr. Kaj je naj imenitniši, kar vemo od Jezusove mladosti?

Od. Naj imenitniši, kar vemo od Jezusove mladosti, je:

1. De je prišel Jezus, ko je bil dvanajst let star, s svojimi starši v Jeruzalem na praznik.

2. De je v Jeruzalemu ostal, de so ga pa čez tri dni starši v tempeljnu našli, kjer je med pismarji sedel, jih poslušal in popraševal tako, de so se vsi čudili njegovimu umu in njegovim odgovoram.

3. De se je zopet vernil v Nazaret in je ondi ostal.

4. De je bil svojim staršem pokoren.

5. De je rastle v modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudéh.

Vpr. Kaj je naj imenitniši, kar vemo od Jezusa, preden je začel učiti?

Od. Naj imenitniši, kar vemo od Jezusa, preden je začel učiti, je:

1. Janez je pričal, de je Jezus jagnje božje, katero grehe svetá odjemlje.

2. Jezus se je dal Janezu kerstiti v reki Jordanu.

3. Sveti Duh se je prikazal nad njim v podobni goloba.

4. B o g Oče se je oglasil rekóč: Ta je moj ljubi Sin, na katerim imam dopadajenje.

5. J e z u s je bil od Duha peljan v pušavo, in ko se je štirideset dni in noči postil, ga je hudič skušal, in po tem so mu angeli stregli.

Vpr. Kedar je Jezus začel učiti?

Od. J e z u s je začel učiti v tridesetem letu svoje starosti.

Vpr. Kaj je naj imenitniši, kar vémo od Jezusa, kedar je učiti začel?

Od. Naj imenitniši, kar vémo od Jezusa, kedar je učiti začel, je:

1. J e z u s je hodil po svoji domači deželi od kraja do kraja.

2. Privzel si je učencov, izmed katerih je izvolil dvanajst aposteljnov.

3. Oznanoval je svoj b o ž j i nauk, razodeval resnice, ki nam jih je verovati, in učil čednosti, ki nam jih je v djanji spolnovati.

4. Svaril je nevéro in pregrehe, razdeval zmote Judov, pismarjev in farizejev.

5. P o t e r d o v a l je svoj nauk z besedami svetiga pisma, s čudeži in svojimi zgledi.

6. P r e r o k o v a l je prihodnje reči.

7. S k a z o v a l se je povsod dobrotljiviga.

Vpr. Ali so vsi verovali v Jezusa?

Od. Veliko jih je verovalo v Jezusa; véliki duhovni, pismarji in farizeji pa so ga sovražili zavolj njegoviga nauka in so mu stregli pe življenji.

Vpr. Kaj so počeli véliki duhovni, pismarji in starejši ljudstva, de bi Jezus bil umorjen?

Od. Véliki duhovni, pismarji in starejši ljudstva so tožili Jezusa Ponciju Pilatu, deželnilmu oblastniku rimskiga cesarja Tiberija v Judeji.

Vpr. Zakaj so ga tožili?

Od. Tožili so ga Pilatu zgolj iz sovraštva in zavisti (nevošljivosti) lagáje, de ljudi zapeljuje in šunta.

Vpr. Kaj se je zgodilo na tožbo vélikih duhovnov, pismarjev in starejših ljudstva?

Od. Na tožbo vélikih duhovnov, pismarjev in starejših ljudstva je bil Jezus Kristus križan (razpet).

Vpr. Kje je bil Jezus Kristus križan in kje je umerl?

Od. Jezus Kristus je bil na gori Kalvarii blizo Jeruzalemskiga mesta križan in je na križu umerl.

Vpr. Kdo je pokopal teló Jezusa Kristusa?

Od. Jožef iz Arimateje in Nikodem sta pokopala teló Jezusa Kristusa.

Vpr. Kam je bilo pokopano teló Jezusa Kristusa?

Od. Teló Jezusa Kristusa je bilo djano v nov, v skalo vsekan grob, kamor še nihče ni bil položen.

Vpr. Ali je duša Jezusa Kristusa po smerti ostala s telesom sklenjena?

Od. Duša Jezusa Kristusa se je pri smerti ločila od telesa.

Vpr. Kam je šla duša Jezusa Kristusa?

Od. Duša Jezusa Kristusa je šla pred pekel, kjer so duše mertvih pobožnikov bile.

Vpr. Kedaj je Jezus Kristus po svoji smerti zopet od mertvih vstal?

Od. Jezus Kristus je tretji dan po svoji smerti neumerjoč in častit od mertvih vstal.

Vpr. Kedaj je Jezus Kristus v nebesa šel?

Od. Jezus Kristus je štirideseti dan po

svojem vstajenji vpričo svojih učencov na oljski gori v nebesa šel.

Vpr. Ali bo Jezus Kristus še kedaj prišel?

Od. Na sodnji dan bo Jezus Kristus viden v oblakih neba z veliko močjo in slavo zopet z nebes prišel sodit vse ljudi.

Vpr. Kdo je Jezus Kristus?

Od. Jezus Kristus je edinorojeni Sin Boga Očeta; on je Bog in človek skupej.

Vpr. Zakaj se pravi Jezusu Kristusu, de je Sin božji?

Od. Jezusu Kristusu se pravi, de je Sin božji, ker je od svojiga nebeškiga Očeta rojen od vekomaj.

Vpr. Kako je Jezus Kristus Bog in človek skupej?

Od. Jezus Kristus je Bog in človek skupej, ker je Bog od vekomaj in se je v času včlovečil.

Vpr. Zakaj se je Sin božji včlovečil?

Od. Sin božji se je včlovečil, de nas je s svojo smertjo na križu odrešil in večno zveličal.

Vpr. Zakaj se Sinu božjemu pravi Jezus ali zveličar?

Od. Sinu božjemu se pravi Jezus ali zveličar, ker nam je po njem zveličanje došlo, in nas je odrešil večne smerti, greha in zaslužene kazni.

Vpr. Kako se Jezusu še pravi?

Od. Jezusu se tudi pravi Kristus, to je, pomaziljenec.

* * *

Vpr. Kaj se je zgodilo imenitniga deseti dan po Jezusovem vnebohodu?

Od. Deseti dan po Jezusovem vnebohodu je sveti Duh prišel na njegove učence v podobi gorečih jezikov; in vsi so bili napolnjeni s svetim Duham, in so začeli govoriti v mnogoterih jezikih, kakor jim je sveti Duh dajal, de so govorili.

Vpr. Kdo je sveti Duh?

Od. Sveti Duh je tretja božja peršona (oséba); on je pravi Bog.

Vpr. Kaj dela v nas sveti Duh?

Od. Sveti Duh nas posvečuje s svojo gnado.

Vpr. Kaj še dela sveti Duh s svojo gnado v nas?

Od. Sveti Duh nam razsvetljuje um; nas uči in nas nagiba, de bi po volji božji ravnali.

Vpr. Kaj je gnada božja?

Od. Gnada božja je notranji, čeznatura ni dar, ki ga Bog umnim stvarém daje brez njih zasluženja.

* * *

Vpr. Ali je več božjih peršon (oséb)?

Od. Peršone božje so tri.

Vpr. Kako je imé trem božjim peršonom?

Od. Perva božja peršona se imenuje Oče, druga Sin, tretja sveti Duh.

Vpr. Ali je več bogov?

Od. En sam Bog je.

Vpr. Kako se imenujejo te tri božje peršone skupej?

Od. Te tri božje peršone skupej se imenujejo presveta Trojica.

Vpr. S čim spoznava ali terdi katoliški kristjan presveto Trojico?

Od. Katoliški kristjan spoznava ali terdi presveto Trojico z znamenjem svetiga križa, kér, kedar križ dela, vsako teh treh božjih peršon imenuje.

Vpr. Kaj še spoznava ali terdi katoliški kristjan z znamenjem svetiga križa?

Od. Katoliški kristjan spoznava ali terdi

z znamenjem svetiga križa še tudi, de je Jezus Kristus na križu umerl, in nas s svojo smertjo odrešil.

Vpr. Kako delamo križ?

Od. Križ delamo tako: prekrižamo z desnico čelo, usta in persi, rekoč: V imenu Boga Očeta †, in Sina †, in svetiga Duha †. Amen.

* * *

Vpr. Kdo je nauk Jezusa Kristusa po njegovem vnebohodu razširjal?

Od. Nauk Jezusa Kristusa so po njegovem vnebohodu njegovi aposteljni razširjali.

Vpr. Kako se pravi tistim, kateri nauk Jezusa Kristusa spoznavajo ali terdijo?

Od. Tistim, ki terdijo ali spoznavajo nauk Jezusa Kristusa, se pravi katoliški kristjani.

Vpr. Kaj je sveta, katoliška cérkev?

Od. Sveta, katoliška cérkev je vidna družba vsih pravovérnih kristjanov pod vidnim poglavarjem, rimskim papežem, kateri ene nauke verujejo in ene zakramente prejemajo.

Vpr. Kaj se pravi keršansko - katoliško vérovati?

Od. Keršansko-katoliško vérovati se pravi,

za res imeti vse, kar je Bog razodel, in kar katoliška cérkev vérovati zapoveduje.

Vpr. Ali je k zveličanju zadosti, de katoliški kristjan samo v sercu véruje, kar je Bog razodel?

Od. K zveličanju ni zadosti, de katoliški kristjan samo v sercu véruje, kar je Bog razodel; temuč mora tudi:

1. svojo véro v delih kazati,
2. kar v sercu véruje, če je treba, z besedo očitno pričevati ale terditi.

Vpr. Zakaj se mora verovati, kar je Bog razodel?

Od. Kar je Bog razodel, mora se verovati, ker je Bog večna resnica in neskončna, modrost, ktera ne more ne goljufati, ne goljufana biti.

Vpr. Zakaj veruje katoliški kristjan cérkvi, kedar kaj verovati zapoveduje?

Od. Katoliški kristjan véruje cérkvi, kedar kaj verovati zapoveduje, ker je Kristus zapovedal poslušati cérkev, kateri je podelil dar nezmotljivosti.

Vpr. Kaj je zakrament?

Od. Zakrament je vidno znamenje nevidne gnade, ktero je Kristus, Gospod, postavil nam v posvečenje.

Vpr. Koliko je zakramentov, in kako se jim pravi?

Od. Zakramentov je sedem; pravi se jim:

1. Sveti kerst.
2. Sveta birma.
3. Sveto rešnje telo.
4. Sveta pokora.
5. Sveto poslednje olje.
6. Sveto mašnikovo posvečevanje.
7. Sveti zákon.

Vpr. Kaj je sveti kerst?

Od. Sveti kerst je prvi in najpotrebniši zakrament, v katerem se človek z vodo in besedo božjo očisti izvirniga greha in vsih drugih grehov, če jih je kaj pred kerstam storil, ter se v Kristusu kakor nova stvar k večnimu življenju prerodi in posveti.

Vpr. Kaj je sveta birma?

Od. Sveta birma je zakrament, v katerem sveti Duh po sveti krizmi in po božji besedi keršeniga človeka v gnadi poterdi, de bi svojo vero stanovitno spoznaval in po nji živel.

Vpr. Kaj je zakrament svetiga rešnjiga telesa?

Od. Zakrament svetiga rešnjega

telesa je naj svetejši zakrament; je pravo telo in prava kri našiga Gospoda Jezusa Kristusa v podobah kruha in vina.

Vpr. Kaj je zakrament svete pokore?

Od. Zakrament svete pokore je zakrament, v katerem za to postavljeni mašnik namesti Boga grešniku po kerstu storjene grehe odpusti, ako se jih skesano in do čistiga spové, in tudi resnično voljo ima poboljšati se in pravo pokoro delati.

Vpr. Kaj je sveto poslednje olje?

Od. Sveto poslednje olje je zakrament, v katerim bolnik po maziljenji s svetim oljem in po zapovedani mašnikovi molitvi prejme gnado božjo za dušno in večkrat tudi za telesno zdravje.

* * *

Vpr. Kaj je smert?

Od. Smert je ločitev duše od telesa.

Vpr. Ali morajo vsi ljudje umreti?

Od. Vsi ljudje morajo umreti.

Vpr. Zakaj morajo vsi ljudje umreti?

Od. De morajo vsi ljudje umreti, pride od greha, kteriga je Adam v raji storil.

Vpr. Ali umerje tudi človeška duša.

Od. Človeška duša ne umerje; ona živi večno.

Vpr. Kaj se godi s človeško dušo precej po smerti?

Od. Precej po smerti sodi Jezus dušo vsakiga človeka posebej.

Vpr. Po čem bo Jezus sodil ljudi?

Od. Jezus bo sodil ljudi po tem, kar so mislili, govorili in delali; kar je dobra, bode plačal, kar je huda, kaznil.

Vpr. Kam bo duša obsojena pri posebni sodbi?

Od. Duša bo pri posebni sodbi ali obsojena v vice ali pekel, ali pa sprejeta v nebesa.

Vpr. Kaj so vice?

Od. Vice so kraj, kjer duše terpe časne kazni za grehe, katerih se v življenju niso bile spokorile.

Vpr. Kaj je pekel?

Od. Pekel je kraj, kjer pogubljeni vekomaj terpe.

Vpr. Kaj so nebesa?

Od. Nebesa so srečno prebivališče svetnikov.

Vpr. Kaj se bo zgodilo s človeškimi trupli sodnji dan, kedar bo Jezus zopet iz nebes prišel, ljudi soditi?

Od. Sodnji dan bo Jezus mertve obudil, in vsi ljudje bodo vstali s svojimi životi, to je, z ravno tistimi telesi, ktere so v življenji imeli.

Vpr. *Kako bo Jezus sodil ljudi sodnji dan?*

Od. Jezus bo sodnji dan sodil vse ljudi skupej na telésu in na duši; pravične bo plačal z večnim življenjem v nebesih, grešnike pa bo kaznil večno v peklú.

* * *

Vpr. *Kje je zlasti zapopadeno to, kar mora katoliški kristjan vérovati?*

Od. Kar mora katoliški kristjan vérovati, to je zlasti v apostoljski veri zapopadeno.

Vpr. *Kako se moli apostoljska vera?*

Od. Apostoljska vera se moli takó le:

Verujem v Boga, Očeta vsigamogočniga, stvarnika nebes in zemlje. In v Jezusa Kristusa, Sinú njegoviga ediniga, Gospoda našiga. Kteri je bil spočet od svetiga Duha, rojen iz Marije Device. Terpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umerl in v grob položen. Šel pred pekel, tretji dan od mertvih vstal. Šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsigamogočniga. Od ondod bo prišel sodit žive in mertve. Verujem v svetiga Duha. Sveto, katoliško cérkev; občestvo svetnikov. Odpušenje

grehov. Vstajenje mesa. In večno življenje. Amen.

Vpr. Kaj je vsakimu človeku potrebno véditi in vérovati, kedar se svoje pameti zavé, de bo zveličan?

Od. Vsak človek mora, kedar se pameti zavé, de bo zveličan, véditi in vérovati:

1. De je en Bog.

2. De je Bog pravičen sodnik, kteri dobro plačuje, hudo pa kaznuje.

3. De so tri božje peršone eniga bitja in ene nature: Oče, Sin in sveti Duh.

4. De se je druga božja peršona včlovečila, de nas je s svojo smertjo na križu odrešila in večno zveličala.

5. De je človeška duša neumerjoča.

6. De je gnada božja k zveličanju potrebna, in de človek brez gnade za večno življenje nič zaslužniga storiti ne more.

Drugo poglavje.

Od upanja.

Vpr. Kaj se pravi keršansko upati?

Od. Keršansko upati se pravi, terdno pričakovati od Boga, kar nam je obljubil.

Vpr. Kaj upamo od Boga?

Od. Zavolj zasluženja Jezusa Kristusa upamo od Boga večno življenje, to je, večno zveličanje, in pomočke, de ga zadobimo.

Vpr. Zakaj upamo od Boga?

Od. Upamo od Boga vse, kar nam je obljubil, ker je vsigamogočen, v spolnovanji svojih obljub zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen, ker torej more in hoče spolniti, kar je obljubil.

Vpr. S čim se keršanskiga upanja vadimo?

Od. Keršanskiga upanja se naj bolj z molitvijo vadimo.

Vpr. Kaj je molitev?

Od. Molitev je povzdigovanje duha k Bogú.

Vpr. Čemu molimo?

Od. Molimo zató, de B o g á, naj višiga Gospoda, po dolžnosti častimo, in de se mu za prejete dobrote zahvalimo, kakor tudi de ga prosimo za to, česar nam je potreba.

Vpr. Kdo nas je učil moliti?

Od. Kristus, naš Gospod, nas je učil moliti.

Vpr. Kaj nas je učil Jezus moliti?

Od. Jezus nas je učil moliti O če naš, kterimu se tudi Gospodova molitev pravi.

Vpr. Kako se moli O če naš?

Od. O če naš se moli tako:

O če naš, kteri si v nebesih. Posvečeno bodi tvoje imé. Pridi k nam tvoje kraljestvo. Zgodi *) se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. Daj nam danes naš vsakdanji kruh. In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom. In nas ne vpelji v skušnjava. Temuč reši nas od hudiga. Amen.

Vpr. Zakaj pravimo Bogú naš o če?

Od. Bogú pravimo naš o če, ker nas je po svoji podobi stvaril, ker po očetovsko za nas

---

*) Izidi.

skerbí, in nas je pri svetem kerstu po svetem Duhu svoje otroke storil.

Vpr. Zakaj pravimo: Kteri si v nebesih?

Od. Pravimo: Kteri si v nebesih, ker Bog, čeravno povsod pričujoč, prebiva vendar posebno v nebesih, kjer se svojim izvoljenim z obličja v obličje kaže in uživati daje.

Vpr. Ktero molitev pridevajo večidel katoliški kristjani očenašu?

Od. Katoliški kristjani pridevajo večidel očenašu angelovo češenje.

Vpr. Kaj je angelovo češenje?

Od. Angelovo češenje je molitev, s katero zlasti presveto Devico Marijo, Mater božjo, častimo in na pomoč kličemo.

Vpr. Kako se moli angelovo češenje?

Od. Angelovo češenje se moli tako:

Češena si, Marija, gnade polna. Gospod je s tabo. Žegnana si med ženami in žegnan je sad tvojiga telesa, Jezus. Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smertni uri. Amen.

Vpr. Zakaj pravimo Maríi: mati božja?

Od. Pravimo Maríi: mati božja, ker je rodila Jezusa Kristusa, ki je pravi Bog.

Vpr. Zakaj kličejo katoliški kristjani svetnike na pomoč?

Od. Katoliški kristjani kličejo svetnike na pomoč, ker so prijatli božji, in ker za ljudi Bogá prosijo.

Tretje poglavje.

Od ljubezni.

Vpr. Kaj se pravi keršansko ljubiti?

Od. Keršansko ljubiti se pravi, Bogá, naj veči dobroto, zavolj njega samiga, in bližnjiga zavolj Bogá ljubiti, zavolj Bogá rado-
voljno storiti vse, kar je zapovedal.

Vpr. Kaj se pravi bližnjiga ljubiti?

Od. Bližnjiga ljubiti se pravi, bližnjimu dobro hoteti, storiti mu, kar mu je prijetno in koristno, in opustiti vse, kar mu je neprijetno in škodljivo.

Vpr. Kako skazujemo ljubezen do Bogá in do bližnjiga?

Od. Ljubezen do Bogá in do bližnjiga skazujemo s tem, de spolnujemo deset zapoved božjih.

Vpr. Ktere so desetere zapovedi božje?

Od. Desetere zapovedi božje so te:

1. Vervaj v eniga samiga Bogá.
2. Ne imenuj po nemarnem božjiga imena.

3. Posvečuj praznik.

4. Spoštuj očeta in mater, de boš dolgo živel, in de ti bo dobro na zemlji.

5. Ne ubijaj.

6. Ne prešestvaj.

7. Ne kradi.

8. Ne pričaj po krivem zoper svojiga bližnjiga.

9. Ne želi svojiga bližnjiga žene.

10. Ne želi svojiga bližnjiga blagá.

Vpr. Kaj je v četerti zapovedi sosebno zapovedano?

Od. V četerti zapovedi je sosebno zapovedano, de naj otroci svoje starše ljubijo, spoštujejo, jim strežejo, de naj jih poslušajo, in naj za-nje molijo.

Vpr. Kaj je obljubljeno otrokam, ki to zapoved spolnujejo.

Od. Otrokam, ki to zapoved spolnujejo, je obljubljeno dolgo in srečno življenje.

Vpr. Česa se je bati otrokam, kateri te zapovedi ne spolnujejo?

Od. Naj hujših časnih in večnih kaznen se je bati otrokam, kateri ne spolnujejo te zapovedi.

Vpr. Ali zadeva četrta zapoved samo otroke in starše?

Od. Četrta zapoved ne zadeva samo otrok in staršev, ampak tudi vse podložne in vse njih duhovske in deželske goposke, tudi vse učenike, prav za prav tudi vse tiste, ki so zavolj svoje starosti in imenitnosti spoštovanja vredni.

Vpr. Kaj so podložni svojim višim in gosposkam dolžni?

Od. Podložni so dolžni, do svojih viših in gosposk, bodi si drobih ali hudobnih, tako obnašati se, kakor otroci do svojih staršev.

Vpr. Kje nahajamo ob kratkem skupej zapopadek deset božjih zapoved?

Od. Zapopadek deset božjih zapoved se nahaja ob kratkem skupej v dveh zapovedih ljubezni.

Vpr. Ktera je prva zapoved ljubezni?

Od. Prva zapoved ljubezni je: **Ljubi Gospoda svojiga Boga iz vsiga svojiga serca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli, in iz vse svoje moči.**

Vpr. Ktera je druga zapoved ljubezni?

Od. Druga zapoved ljubezni je: **Ljubi svojiga bližnjiga, kakor sam sebe.**

Vpr. Kako je Kristus razlagal zapoved ljubezni do bližnjiga.

Od. Kristus je razlagal zapoved ljubezni do bližnjiga s temi besedami: **Vse, karkoli hočete, de vam ljudje storé, to storite tudi vi njim; zakaj to je postava in preroki.**

* *
* *

Vpr. Ali smo dolžni tudi cerkvene zapovedi spolnovati?

Od. Dolžni smo tudi cerkvene zapovedi spolnovati, ker nam četrta božja zapoved dolžnost naklada tako duhovski kakor deželski gosposki pokornim biti, in ker je Jezus Kristus na ravnost zapovedal, církev poslušati.

Vpr. Koliko je cerkvenih zapoved, ktere nam je treba sosebno vediti in spolnovati?

Od. Cerkvenih zapoved, ki nam jih je sosebno vediti in spolnovati treba, je pet, namreč:

1. Posvečuj zapovedane praznike.

2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.

3. Posti se zapovedane postne dni, namreč: štiridesetdanski post, kvaterne

in druge zapovedane postne dni; zderži se tudi ob petkih in sobotah mesnih jedí.

4. Spovej se svojih grehov postavljenimu spovedniku vsaj enkrat v letu, in o veliknočnem času prejmi sveto rešnje telo.

5. Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

Vpr. Kaj je sveta maša?

Od. Sveta maša je nekervava daritev nove zaveze, vedni spomin kervave daritve, ktero je Jezus Kristus na križu opravil.

Vpr. Zakaj pravimo sveti maši daritev.

Od. Sveti maši pravimo daritev, ker se pri nji na altarji vsigamogočnimu Bogú teló in kri Jezusa Kristusa daruje.

Vpr. Zakaj se imenuje sveta maša nekervava daritev?

Od. Sveta maša se imenuje nekervava daritev, ker se pri nji ne preлива kri, kakor se je to na križu godilo.

Vpr. Kako smo dolžni pri sveti maši biti?

Od. Dolžni smo pri celi sveti maši biti, imenitniga nje dela po nemarnem ne zamuditi; ni zadosti, de smo samo pričujoči, kedar se

sveta maša bere; ampak moramo 1. pazno, 2. spodobno, 3. pobožno pri nji biti.

Vpr. Kteri so naj imenitniši deli svete maše?

Od. Naj imenitniši deli svete maše so: **evangeli, darovanje, povzdigovanje in obhajilo.**

* * *

Vpr. Kaj je božji postavi nasproti?

Od. Božji postavi nasproti je hudo ali zlo.

Vpr. Kaj je hudo?

Od. Pravo in edino hudo je greh.

Vpr. Kaj je greh sploh?

Od. Greh sploh je prostovoljno prelomljenje božje postave.

Vpr. Kolikér je greh?

Od. Greh je dvojin: 1. izvirni greh; 2. djanski ali osebni greh.

Vpr. Kaj je izvirni greh?

Od. Izvirni greh je tisti greh, ki ga je storil Adam v raji in mi v Adamu, in kteriga smo mi od njega podédovali.

Vpr. Ali je Marija, mati božja, tudi Adamov greh podedovala?

Od. Marija, mati božja, ni podedovala Adamoviga greha; zavolj zasluženja Jezusa

Kristusa, svojiga Sina, je bila omadežanja po izvirnem grehu obvarovana in torej brez madeža izvirniga greha spočeta.

Vpr. Kaj je djanski ali osebni greh?

Od. Djanski ali osebni greh je prelomljenje božje postave, katero človek sam prostovoljno stori.

Vpr. Kako delamo djanske grehe?

Od. Djanske grehe delamo z mislimi, besedami in deli, ali pa z opušenjem tega, kar je kdo storiti dolžan.

Vpr. Kteri so sedmeri poglobitni grehi?

Od. Sedmeri poglobitni grehi so :

1. N a p u h.
2. L a k o m n o s t.
3. N e č i s t o s t.
4. Z a v i s t a l i n e v o š l j i v o s t.
5. P o ž r e š n o s t.
6. J e z a.
7. L e n o b a.

Vpr. Kaj je božji postavi primérno?

Od. Božji postavi so čednosti in dobre dela primérne.

Vpv. Ktere so tri božje čednosti?

Od. Tri božje čednosti so: véra, upanje in ljubezen.

Vpr. Kako se dajo tri božje čednosti ob kratkem obuditi?

Od. Tri božje čednosti se ob kratkem dajo obuditi tako:

Verujem in terdim vse, kar si ti, o Bog! razodel, in kar sveta rimska, katoliška cerkev zapoveduje vérovati, ker si ti, o Bog! večna in neskončna resnica in modrost, ki ne more ne goljufati, ne goljufana biti. O Bog! pomnoži mojo vero.

Upam in se zanašam, o Bog! de mi boš po neskončnem zasluženji Jezusa Kristusa v tem življenji odpušenje mojih grehov dal, po smerti pa večno zveličanje dodelil, ker si ti to obljubil, ki si vsigamogočen, zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. O Bog! poterdi moje upanje.

O moj Bog! ljubim te iz vsiga svojiga serca čez vse, ker si naj večí dobrota in vse ljubezni vreden, in iz ljubezni do tebe hočem ljubiti tudi svojiga bližajiga, kakor sam sebe. Ker te resnično in serčno ljubiti želim, mi je iz serca žal, de sim te kedaj razžalil, in terdno sklenem s tvojo gnado varovati se vsih grehov in vsih grešnih priložnost. O Bog! vžigaj v meni ogenj svoje ljubezni bolj in bolj.

Vpr. Ktere so naj imenitniši dobre dela?

Od. Naj imenitniši dobre dela so: **moliti, postiti se, vbogajme dajati.**

Juternja molitev.

V imenu B o g a Očeta †, in Sina †, in svetiga Duha †. Amen.

Vstanem v imenu svojiga križaniga Gospoda Jezusa Kristusa, ki me je rešil s svojo drago kervjo; on naj me varuje vsiga hudiga in ohrani na duši in telesu; bodi tudi njegova sveta volja, dodeliti mi, kar bi me v vsem dobrem podpiralo in k večnemu življenju poterdovalo. Amen.

Svet, svet, svet je Gospod B o g Sabaot! Ves svet je poln njegoviga veličanstva!

Čast bodi Bogú Očetu in Sinu in svetimu Duhu; kakor je bila v začetku, tudi zdej in vselej, in vekomej! Amen.

Večerna molitev.

Hvala tebi, moj nebeški Oče! ki si me danes po svoji milesti vsiga hudiga obvaroval. Prosim te, odpusti mi vse moje grehe, s katerimi sim te danes razžalil. V tvoje roke izročam svoje teló in svojo dušo; tvoj sveti angel bodi z menój, de hudoba ne bo imela oblasti nad mano. Amen.

Tebi, o Jezus! hočem živéti; tebi, o Jezus! hočem umreti; tvoj, o Jezus! hočem biti živ in mertev. Amen.

Daj, o Gospod! vsim vérnim kristjanam, ki si jih poklical s tega sveta, večni pokoj, in večna luč naj jim sveti; naj počivajo v miru. Amen.

Molitev k angelovinu češenju.

1. Angel Gospodov je oznanil Marii, in spočela je od svetiga Duha.

Češena Marija itd.

2. Glej, dekla Gospodova sim, zgôdi se mi po tvoji besedi.

Češena Marija itd.

3. In Beseda je mesó postala, in je med nami prebivala.

Češena Marija itd.

Molitev pred jedjo.

O Gospod! vse stvari obračajo svoje oči v tebe, in ti jim daješ živeža o pravem času; svojo milo roko odpiraš, in nasituješ vse, kar živi. Amen.

Oče naš itd. Češena Marija itd.

Gospod B o g, nebeški Oče! blagoslovi nas in te darí svoje, ki jih iz tvoje dobrotljive roke vzeti in povžiti hočemo, po **J e z u s u K r i s t u s u**, Gospodu našem. Amen.

Molitev po jedi.

Hvaljen bodi, Gospod, nebeški Oče! ki si nas s svojimi darovi nasitil; napolni tudi naše serca s svojo gnado, de bi v vsih dobrih delih obilno rastle, in de ne bi prišli nikoli v sramoto pred tvojim obličjem. Amen.

Oče naš itd. Češena Marija itd.

Hvala tebi, Gospod, nebeški Oče! po Jezusu Kristusu, tvojem ljubem Sinu, Gospodu našem, za vse tvoje darí in dobrote, ki živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

Molitev pred šolo.

Pridi, sveti Duh! napolni serca svojih vérnih, in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni, kateri si narode vsih jezikov v edini veri združil.

O Bog! kateri si serca svojih vérnih po svetem Duhu razsvetlil in učil, daj nam, da po ravno tem Duhu umémo, kar je prav, in se njegove tolažbe vselej veselimo, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Oče naš itd. Češena Marija itd.

Molitev po šoli.

Hvala bodi tebi, Gospod, nebeški Oče! za vse dobro, kar si nam tukaj spoznati dal. Prosimo te, da bi nam k časnimu in večnimu pridu bilo, kar smo se naučili. Presimo te tudi, blagoslovi našiga cesarja, naše starše, učenike in

dobrotnike; poverni jim obilno, kar so nas do-
briga spoznavati učili. Daj njim in vsim ljudém
dobro za to, po Jezusu Kristusu, Gospodu
našem. Amen.

Pesem pred šolo.

Sveti Duh! nas razsvetliti
 Prižgi luč nebeško v nas;
 Daj nam um si izvedriti,
 To je prošnje naše glas;
 Daj do uka nam veselje,
 Zláhtni nam sercé mladó,
 Budi v njem le svete želje,
 Naj ti vedno vdano bó.
 Oče naš. Češena Marija.

Pesem po šoli.

Kar smo ravno se učili,
 Blagoslovi, o Gospod!
 De bi vsak dan boljši bili,
 In varváli se pomot.

**V serca naše nam zapiši
Prav globoko večni glas:
De dobiček je naj viši
Tebi služil vsaki čas.**

Oče naš. Češena Marija.

